

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในการนำเสนอผลการศึกษา เรื่อง ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยที่มีต่อการถ่ายโอนภารกิจของรัฐด้านสาธารณสุขให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านบึง โดยแบ่งหัวข้อออกเป็น 3 หัวข้อ คือ

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์
2. ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยที่มีต่อการถ่ายโอนภารกิจของรัฐด้านสาธารณสุขให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในการถ่ายโอนภารกิจ ของรัฐด้านสาธารณสุขให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาในแต่ละประเด็น

ส่วนที่ 1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

ตารางที่ 2 ระดับการศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่าปริญญาตรี	11	39
ปริญญาตรี	17	61
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0
รวม	28	100

จากตารางที่ 2 ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่จบปริญญาตรี คิดเป็น ร้อยละ 61 แสดงถึงศักยภาพด้านการเรียนรู้ของผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี สามารถพัฒนาในด้านการเรียนรู้ในการปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ภารกิจตามสถานการณ์ปัจจุบันได้

ตารางที่ 3 ประสิทธิภาพการทำงาน (อายุราชการ)

อายุราชการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 10 ปี	7	25
10 – 20 ปี	10	36
มากกว่า 20 ปี	11	39
รวม	28	100

จากตารางที่ 3 ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ทำงานมานาน 10 ปีขึ้นไป คิดเป็น ร้อยละ 75 แสดงถึงประสิทธิภาพการทำงานที่สั่งสมมานาน ได้พบเจอปัญหาต่าง ๆ ในการทำงานมากมาย และเรียนรู้วิธีการแก้ไขปัญหาเหล่านั้นให้ผ่านพ้นไปได้ ทำให้สามารถทำงานในหน้าที่ให้ลุล่วงไปได้ การสัมภาษณ์จึงได้ข้อมูลที่มาจกประสิทธิภาพจริง ส่วนผู้ที่มีอายุราชการน้อยกว่า 10 ปี มักจะมีความคิดที่ทันสมัย มีแนวคิดใหม่ ๆ ที่น่าสนใจปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้ง่าย

ตารางที่ 4 ตำแหน่งในสถานีนามัยของผู้ให้สัมภาษณ์

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หัวหน้าสถานีนามัย	14	50
นักวิชาการสาธารณสุข	5	18
เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน	8	28
พยาบาลเทคนิค	1	4
รวม	28	100

จากตารางที่ 4 ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เป็นตำแหน่งหัวหน้าสถานีนามัย คิดเป็น ร้อยละ 50 รองลงมาคือเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน คิดเป็นร้อยละ 28 เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าสถานีนามัย คิดเป็นร้อยละ 50 หัวหน้าสถานีนามัย ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง มีประสบการณ์ที่ยาวนาน มีแนวคิดที่ลึกซึ้ง มีวิสัยทัศน์ที่ดี ส่วนเจ้าหน้าที่ในตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน และพยาบาลเทคนิค เป็นผู้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าสถานีนามัย เป็นผู้สัมผัสกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในงานที่ตนทำโดยตรงอย่างละเอียด ชัดเจน อีกทั้งมีแนวคิดใหม่ ๆ ในการปรับกระบวนการทำงาน

ในการดำเนินงานของสถานีนามัยนั้นเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน อีกทั้งต้องสนองนโยบายรัฐบาลตามที่รัฐกำหนด ต้องสร้างผลงานให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน ให้คนในชุมชนมีสุขภาพดี ให้ประชาชนมีความรู้และนำไปปฏิบัติจริง ในด้านการดูแลป้องกัน สร้างเสริม รักษา และฟื้นฟูสุขภาพตนเองและครอบครัวได้ โดยมีเกณฑ์มาตรฐานในการวัดผลงาน มีการตรวจสอบ นิเทศงาน ประเมินผลงาน จากหลายหน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ, สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด, โรงพยาบาล และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

เมื่อนำความคิดของกลุ่มที่ได้ทำการศึกษาทั้งหมดมารวมกัน จะได้แนวคิดที่หลากหลาย และวิธีการใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ ในการทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เกิดผลดีต่อประชาชนในชุมชนต่อไป

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยที่มีต่อการถ่ายโอนภารกิจของรุด้านสาธารณสุขให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยที่มีต่อการถ่ายโอนภารกิจของรุด้านสาธารณสุขให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบ่งเป็น 9 ประเด็น ดังนี้

1. ปัจจัยด้านการบริหาร (4 M)

1.1 ด้านการบริหารงานบุคคล (Man) มีประเด็นสำคัญ ดังนี้

การสังกัดหน่วยงานของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยส่วนใหญ่เห็นว่าควรสังกัดหน่วยงานเดิม แต่มีบางส่วนเห็นว่าควรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีเหตุผลที่แตกต่างกัน ดังนี้

1.1.1 เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยสังกัดหน่วยงานเดิม ผู้ให้สัมภาษณ์ 24 ราย (ร้อยละ 86) เห็นว่าควรให้เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุขเหมือนเดิมในระยะแรก ควรถ่ายโอนงานไปก่อน เนื่องจากยังไม่แน่ใจในระบบความยุติธรรม เพราะมีการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง และไม่แน่ใจว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะให้ความสำคัญกับบุคลากรสาธารณสุขมากเพียงใด และ อบต.แต่ละแห่งยังทำงานประสานกันได้ไม่ดีพอ แล้วจะมาประสานงานกับสถานีอนามัยได้อย่างไร เมื่อเป็นเช่นนี้หากเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยต้องโอนไปสังกัด อบต.อาจเกิดปัญหาในการทำงานร่วมกันได้ (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 ตำแหน่งหัวหน้าสถานีอนามัย)

1.1.2 เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม มีผู้ให้สัมภาษณ์ 4 ราย (ร้อยละ 14) เห็นว่า เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยควรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีศักยภาพในการบริหารงานบุคคลดีอยู่แล้ว และเพื่อ

ว่าหากต้องไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะสามารถทำงานร่วมกันได้เพราะมีความเข้าใจกันดี

1.1.3 โครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีกรอบอัตรากำลังรองรับบุคลากรสถานีนานามัยทุกแห่งมีการจัดสรรตำแหน่ง กำหนดความก้าวหน้าในอาชีพ ให้ความมั่นใจในการทำงานร่วมกันว่า เจ้าหน้าที่สถานีนานามัยจะมีความมั่นคงในอาชีพ (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข)

1.1.4 อปถ. ควรมีแผนการพัฒนาเจ้าหน้าที่สถานีนานามัย ทั้งในด้านการอบรม ให้ความรู้ และการลาศึกษาต่อ (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่งานสาธารณสุขชุมชน)

1.1.5 เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำงานร่วมกัน ควรมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในงานสาธารณสุขโดยตรง ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4 ตำแหน่งหัวหน้าสถานีนานามัย)

1.1.6 บุคลากรทั้งสองฝ่ายควรมีการรับรู้บทบาทหน้าที่ของกันและกัน และกำหนดบทบาทหน้าที่ในการทำงานร่วมกันออกมาอย่างชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อนในการทำงาน หรือการเกี่ยงกันทำงานในบางหน้าที่ (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5 ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข)

1.1.7 ควรมีการสร้างขวัญและกำลังใจ มีสิ่งจูงใจในการทำงานร่วมกัน อาจเป็นในรูปแบบของโบนัส หากผลงานดี เมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายการดำเนินงาน (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6 ตำแหน่งหัวหน้าสถานีนานามัย)

1.2 การบริหารจัดการ (management)

ในการทำงานด้านการถ่ายโอนฯ ร่วมกันทั้งสถานีนานามัยและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรต้องมีขั้นตอนการบริหารจัดการในหลายด้าน ดังนี้

1.2.1 ผู้ให้สัมภาษณ์ 26 ราย (ร้อยละ 93) เห็นว่าควรมีการวางแผนการดำเนินงาน (planing) ร่วมกัน กำหนดรูปแบบ และกิจกรรมในการดำเนินงาน ระยะเวลาการดำเนินงาน ในแต่ละกิจกรรม จำเป็นต้องมีการทำ การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของตนเอง ศึกษาโอกาส และภัยคุกคามจากสิ่งแวดล้อมภายนอก (swot analysis) ในการดำเนินกิจกรรมสาธารณสุขร่วมกัน เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถ ความถนัดในงานด้านสุขภาพ และสถานีนานามัยสิ่งแวดล้อม และงานควบคุมป้องกันโรค ก็ควรรับงานนี้ไปทำ โดยมีเจ้าหน้าที่สถานีนานามัยสนับสนุนในเรื่องวิชาการ เป็นต้น (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7 ตำแหน่งหัวหน้าสถานีนานามัย)

มีการวางแผนทดลองการถ่ายโอนฯในพื้นที่ที่มีความพร้อม และเจ้าหน้าที่สมัครใจ เพื่อเป็นแนวในการดำเนินการในพื้นที่อื่น มีการประเมินผล เพื่อหาข้อบกพร่องในการดำเนินงาน และนำมาแก้ไขปัญหาร่วมกัน (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8 ตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน)

1.2.2 มีการจัดรูปแบบโครงสร้าง (structure) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการพัฒนาองค์กร (organizing) ให้มีการรองรับการถ่ายโอนงานสถานีนามัย และเจ้าหน้าที่สถานีนามัย โดยมีกรอบอัตรากำลัง มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน เพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และได้ผลงานตามตัวชี้วัด (KPI: key performance indicator) ซึ่งเป็นดัชนีชี้วัดผลสำเร็จของงาน (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6 ตำแหน่งหัวหน้าสถานีนามัย)

1.2.3 มีการประสานงาน (co-ordinating) ทั้งภายใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, สถานีนามัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง เขตพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของโรคระบาด และการให้บริการประชาชนได้อย่างครอบคลุม หากการประสานงานดี โดยมีบุคลากรที่มีศักยภาพในการประสานงาน และการดำเนินงานร่วมกัน มีความรู้สึกที่ดีให้กัน การทำงานก็จะไปได้ดี แต่มีอีกหลายแห่งที่การประสานงานระหว่าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานีนามัยมีน้อย (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7 ตำแหน่งหัวหน้าสถานีนามัย)

1.2.4 การรายงาน (reporting) ต้องมีการรายงานในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน ทั้งก่อนการดำเนินงาน ขณะดำเนินงาน และหลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม เพื่อการมีความเข้าใจในงานที่ตรงกัน เพื่อทราบปัญหา และหาแนวทางแก้ไข ร่วมกัน และทันเหตุการณ์ เพื่อการประเมินปรับปรุงแผนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8 ตำแหน่งหัวหน้าสถานีนามัย)

1.2 ทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ (material) ผู้ให้สัมภาษณ์ 2 ราย (ร้อยละ 7) เห็นว่า เมื่อถ่ายโอนฯ การจัดสรร วัสดุ อุปกรณ์ในการควบคุมป้องกันโรค และ สุขาภิบาลและ นามัยสิ่งแวดล้อม จะสะดวก รวดเร็ว เหมาะสมกับพื้นที่ เนื่องจาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รู้ปัญหาของชุมชน สามารถเตรียมการไว้ล่วงหน้า และลดขั้นตอนในการจัดซื้อ จัดจ้าง (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9 และ คนที่ 10 ตำแหน่ง เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน) แต่ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ คือ จำนวน 26 ราย (ร้อยละ 93) เห็นว่าอาจได้รับจัดสรรทรัพยากรเพื่อใช้ในการสาธารณสุขไม่เพียงพอ เนื่องจาก งบไม่ให้ความสำคัญกับงานด้านสาธารณสุข

1.3 เงิน งบประมาณ (money) ผู้ให้สัมภาษณ์ 4 ราย (ร้อยละ 14) มีความเห็นว่าการจัดสรรงบประมาณจะเป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว เพื่อแก้ปัญหาในชุมชน เนื่องจากองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น รู้เข้าใจปัญหาของชุมชนดี ผู้ให้สัมภาษณ์ 24 ราย (ร้อยละ 86) เห็นว่า การจัดสรรงบประมาณเป็นปัญหามาก เนื่องจาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่เห็นความสำคัญของงานสาธารณสุข เท่ากับด้านสาธารณสุขปก

2. ด้านการประกันสุขภาพ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ จำนวน 26 ราย (ร้อยละ 93) เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรทำงาน ด้านการประกันสุขภาพให้ครอบคลุมพื้นที่ และคาดว่าจะมีประสิทธิภาพดี และรวดเร็ว เนื่องจากมีงบประมาณสนับสนุน และเป็นการบริการประชาชนโดยตรง ประชาชนสามารถไปรับบริการประกันสุขภาพได้ที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชนมากขึ้น ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 2 ราย (ร้อยละ 7) เห็นว่าสถานีอนามัยทำแบบเดิมแต่ให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนด้านงบประมาณ และทรัพยากรได้แก่ เบี้ยเลี้ยงในการออกสำรวจ และ รถจักรยานยนต์ ในการออกติดตามสำรวจ และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนขึ้นทะเบียนทำบัตรประกันสุขภาพ (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 12 ตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน และ ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 13 ตำแหน่งหัวหน้าสถานีอนามัย)

3. ด้านการสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ จำนวน 26 ราย (ร้อยละ 93) เห็นว่า งานด้านสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อม เป็นงานในหน้าที่โดยตรงของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ มีการดำเนินงานร่วมกับสถานีอนามัยเป็นปกติอยู่แล้ว ควรให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับโอนงานด้านนี้ไปทำ โดยมีเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยให้การสนับสนุนด้านวิชาการ

ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 1 ราย (ร้อยละ 3.5) เห็นว่า สถานีอนามัยทำร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 14 ตำแหน่งนักวิชาการ)

ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 1 ราย (ร้อยละ 3.5) เห็นว่า สถานีอนามัยทำเหมือนเดิม แต่ให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนเรื่องงบประมาณ (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 15 ตำแหน่งหัวหน้าสถานีอนามัย)

4. ด้านการควบคุมป้องกันโรค ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่จำนวน 26 ราย (ร้อยละ 93) เห็นว่าควรให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเนื่องจากมีงบประมาณสนับสนุน และมีบทบาทหน้าที่ในด้านการควบคุมป้องกันโรคโดยตรงมีกฎหมายรองรับในบทบาทหน้าที่ด้านนี้อย่างชัดเจน ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 2 ราย (ร้อยละ 7) เห็นว่าให้สถานีอนามัยทำงานควบคุมป้องกันโรคเหมือนเดิม แต่ให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณ (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10 ตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน, ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 13 ตำแหน่งหัวหน้าสถานีอนามัย)

5. ด้านการสร้างสุขภาพ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ จำนวน 20 ราย (ร้อยละ 71) เห็นว่าการสร้างสุขภาพเป็นงานที่ควรทำร่วมกันโดย สถานีนอนามัย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สร้างทัศนคติให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการสร้างสุขภาพ ได้แก่ การออกกำลังกาย การดูแลป้องกันตนเองให้หลีกเลี่ยงจากภาวะการเจ็บป่วย การรักษาสุขภาพจิต เป็นต้น หากการสร้างสุขภาพได้ผลดี จะช่วยลดงบประมาณรายจ่ายในการรักษา และฟื้นฟูสุขภาพ สามารถนำงบประมาณดังกล่าว มาพัฒนาสร้างเสริมสิ่งที่เป็นประโยชน์ในด้านอื่นต่อไป

ผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 5 ราย (ร้อยละ 18) เห็นว่างานด้านการสร้างสุขภาพควรให้สถานีนอนามัยทำ แต่ให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณ เนื่องจากงานด้านการสร้างสุขภาพครอบคลุมหลายงาน ได้แก่ การออกกำลังกาย, งานโรคไม่ติดต่อ (เบาหวาน, ความดันโลหิตสูง, สุขภาพจิต), การป้องกันยาเสพติด, งานอนามัยแม่และเด็ก เป็นต้น

ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 3 ราย (ร้อยละ 11) มีความเห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรรับงานด้านการสร้างสุขภาพไปทำบางส่วน โดยแบ่งเป็นความคิดเห็นของแต่ละคน ดังนี้

การสร้างสุขภาพด้านการออกกำลังกาย ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในด้านงบประมาณ มากกว่าสถานีนอนามัย เนื่องจากไม่มีงบประมาณจัดสรรมาให้สถานีนอนามัย แต่การออกกำลังกายเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ประชาชนมีสุขภาพดี ลดความสิ้นเปลืองงบประมาณในการรักษาพยาบาล และฟื้นฟูสุขภาพ และเมื่อคนในชุมชนมีสุขภาพดี เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ ย่อมส่งผลให้มีการพัฒนาชุมชนในด้านอื่นต่อไป หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าใจและเห็นความสำคัญของการออกกำลังกาย ควรจัดสรรงบประมาณ และ ดำเนินการให้ประชาชนในชุมชนได้ออกกำลังกายอย่างต่อเนื่อง (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 15 ตำแหน่งหัวหน้าสถานีนอนามัย)

การป้องกันยาเสพติด ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ส่วนด้านการรักษา ซึ่งปัจจุบันจะใช้วิธีที่เรียกว่า จิตสังคมบำบัด นั้น ให้เป็นหน้าที่ของสถานีนอนามัย ร่วมกับโรงพยาบาล (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 16 ตำแหน่งนักวิชาการ)

งานด้านสุขภาพจิต องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรรับไปทำในด้านการป้องกันอาจดำเนินการจัดสรรงบประมาณด้านสื่อ เผยแพร่ความรู้เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพจิตดี จัดทำสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ อาจเป็นสวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น จัดให้มีคลินิกให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิต (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 17 ตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน)

6. ด้านการรักษาพยาบาล ผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 28 ราย (ร้อยละ 100) เห็นว่า งานรักษาพยาบาลควรให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข หรือ สถานีนอมา้ย ในด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีหน้าที่ให้การสนับสนุนงบประมาณ

7. ด้านการฟื้นฟูสุขภาพ ผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 28 ราย (ร้อยละ 100) เห็นว่า เจ้าหน้าที่สถานีนอมา้ยควรเป็นผู้ดูแลด้านการฟื้นฟูสุขภาพ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีบุคลากรด้านสาธารณสุขโดยตรง แต่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนด้านงบประมาณ พาหนะในการติดตามเยี่ยมผู้ป่วยในชุมชน

8. ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลสุขภาพตนเอง ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 28 ราย (ร้อยละ 100) เห็นว่าการจะทำงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของงานสาธารณสุข คือ ประชาชนมีสุขภาพดี นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมทั้งในส่วน of สถานีนอมา้ย และงานสาธารณสุข ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ โดยมีบางท่านแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

8.1 ควรจัดให้มีคณะกรรมการบริหารงานสถานีนอมา้ย ที่คนในชุมชนเป็นผู้เลือกคอยให้ความช่วยเหลือ ดูแล พัฒนาสถานีนอมา้ย และงานสาธารณสุขในหมู่บ้าน และมีกฎหมายรองรับคณะกรรมการดังกล่าว (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8 ตำแหน่งหัวหน้าสถานีนอมา้ย)

9. การพัฒนาด้านอื่นในงานสาธารณสุข มีผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านแสดงความคิดเห็น ดังนี้

9.1 สถานีนอมา้ยและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรดำเนินการร่วมกันในเรื่องการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์สร้างจิตสำนึก ในการดูแล ป้องกันตนเอง ให้ปลอดภัย จากโรคภัยไข้เจ็บ ตลอดจนอุบัติเหตุ อุบัติภัย ต่าง ๆ เช่น การสวมหมวกนิรภัย ขณะขับขี่รถจักรยานยนต์ เป็นต้น และทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดสรรงบประมาณด้านนี้ให้กับสถานีนอมา้ยด้วย (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 18 ตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน)

9.2 การพัฒนาการแพทย์แผนไทย ทั้งด้านเวชกรรม (การรักษาพยาบาล) ด้านเภสัชกรรม (การผลิตและจำหน่ายยาสมุนไพร) และ ผดุงครรภ์ การแพทย์แผนไทยเหล่านี้ควรได้รับการพัฒนาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ควรให้มีการอบรม เผยแพร่ความรู้ทางด้านนี้อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะ การนวดแผนไทยซึ่งกำลังเป็นที่นิยมอย่างมาก ทั้งจากคนไทย และ ชาวต่างชาติ (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 19 ตำแหน่งหัวหน้าสถานีนอมา้ย)

ส่วนที่ 3 ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในการถ่ายโอนภารกิจของรัฐด้านสาธารณสุขให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

เพื่อให้สะดวกในการอ่านงานวิจัย ผู้ศึกษาได้เสนอความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ในเรื่องปัญหาที่คาดว่าจะเกิดในการถ่ายโอนภารกิจของรัฐด้านสาธารณสุขให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควบคู่กับข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา ในแต่ละประเด็น โดยเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาจากมากไปน้อย เป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. ปัญหาในการทำงานร่วมกัน มีผู้แสดงความคิดเห็นในเรื่องปัญหาในการทำงานร่วมกัน ดังนี้

1.1 เนื่องจากมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อกัน ไม่เห็นความสำคัญของอีกฝ่าย ไม่ให้เกียรติกัน ขาดการประสานงานที่ดี มีบุคลากรน้อย ทั้ง สถานีอนามัย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหาโอกาสพบกันได้น้อยมาก ต้องมีการประสานงานที่ดี การทำงานก็จะมีปัญหา (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 20 ตำแหน่งหัวหน้าสถานีอนามัย)

1.2 การเข้าใจกัน ยอมรับกัน จะทำให้ทำงานร่วมกันได้ดี ถ้าไม่เข้าใจก็ย่อมมีปัญหา มีโอกาสผิดใจกันเพราะมีการเมืองเข้ามาแทรก (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10 ตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน)

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาในการทำงานร่วมกัน มีดังนี้

1. ควรเลือกพื้นที่ที่มีความพร้อมด้วยความสมัครใจของทั้งสองฝ่าย (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 20 ตำแหน่งหัวหน้าสถานีอนามัย)

2. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบเรื่องการถ่ายโอนฯ เนื่องจากการทำงานต้องการการมีส่วนร่วมของประชาชน (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10 ตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน)

3. จัดอบรมผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย ในรูปแบบการละลายพฤติกรรมเพื่อให้ไม่มีความรู้สึกแปลกแยกในการทำงานร่วมกัน เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายเดียวกัน คือ การทำให้ประชาชนในพื้นที่มีความสุข (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8 ตำแหน่ง หัวหน้าสถานีอนามัย)

4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บางแห่งมีเงินพอที่จะจ้างคนมาช่วยงานได้จะช่วยลดปัญหาด้านบุคลากรน้อย จะทำให้สามารถทำงานร่วมกับสถานีอนามัยได้ (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 ตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน)

5. กำหนดผู้ประสานงานอย่างชัดเจนโดยเป็นบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งต้องมีความรู้ด้านการถ่ายโอนฯ เข้าใจงานสาธารณสุข ชยัน มีมนุษยสัมพันธ์สูง เห็นความสำคัญของการถ่ายโอน และที่สำคัญ ผู้ประสานงานนี้ต้องเป็นที่ยอมรับของทั้งสองฝ่าย โดยเฉพาะผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความเชื่อถือ และรับฟังข้อคิด ข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากผู้ประสานงาน (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8 ตำแหน่ง หัวหน้าสถานีอนามัย)

2. การไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของทั้งสองฝ่าย มีผู้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของทั้งสองฝ่าย ดังนี้

2.1 การไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้เกิดการทำงานซ้ำซ้อน เช่น เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยใส่ทรายอะเบทในหมู่บ้านไปแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ให้คนมาใส่อีกในเวลาใกล้เคียงกัน เป็นการสูญเสียทั้ง เวลา กำลังคน และวัสดุ หรือในการเกี่ยวงานกันทำ เพราะคิดว่าอีกฝ่ายทำแล้ว (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 15 ตำแหน่ง หัวหน้าสถานีอนามัย)

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาเรื่องการไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของทั้งสองฝ่าย

ควรจัดประชุมชี้แจง กำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายในการทำงาน (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 15 ตำแหน่ง หัวหน้าสถานีอนามัย) และมีการประสานในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน เมื่อพบข้อบกพร่องจะได้นำมาแก้ไขร่วมกัน (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 22 ตำแหน่ง เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน)

3. โครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ไม่รองรับการถ่ายโอนฯ มีผู้เสนอความคิดเห็นด้านปัญหาโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ไม่รองรับการถ่ายโอนฯ คือ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่ในเขตพื้นที่สถานีอนามัยในอำเภอบ้านบึง ไม่มีส่วนสาธารณสุข ทำให้ไม่มีผู้ที่จะรับผิดชอบดูแลงานด้านนี้โดยตรง ชาวผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในงานสาธารณสุข มีผลทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่เห็นความสำคัญของงานสาธารณสุขเท่าที่ควร (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 17 ตำแหน่ง เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน)

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา รัฐควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในด้านต่าง ๆ ได้แก่

1. สายการบังคับบัญชาของสถานีอนามัย (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 22 ตำแหน่ง เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน)

2. โครงสร้างกรอบอัตรากำลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับงานสถานีอนามัย และบุคลากร (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 17 ตำแหน่ง เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน)

3. เงินเดือน สวัสดิการ ค่าตอบแทนของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 12 ตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน)
4. การพัฒนาบุคลากร ได้แก่ การอบรมเพิ่มความรู้ การศึกษาต่อ
5. ความก้าวหน้าในอาชีพ ความมั่นคงในการทำงาน (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 24 ตำแหน่งหัวหน้าสถานีนอนามัย)
6. การปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ งานสาธารณสุขในสถานีนอนามัยให้สอดคล้องกับการถ่ายโอน
7. จัดตั้งคณะกรรมการการถ่ายโอน เพื่อคอยดูแลตรวจสอบ ประเมินผลทุกขั้นตอน และแก้ไขปัญหาได้ทันเวลาที่ และปรับปรุงข้อบกพร่องเพื่อหาแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมต่อไป (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 17 ตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน)